

## XVII. Oikeusaputoimisto.

Oikeusavustajan kertomus Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimiston toiminnasta vuonna 1911 oli seuraavaa sisällystä:

Vuosi 1911 muodostaa käännekohdan maksuttoman oikeusavun antamiseksi kaupungin varattomalle väestölle vuonna 1886 perustetun laitoksen toiminnassa. Silloisen sovintolautakunnan esityksestä asetti nimittäin kaupunginvaltuusto vuonna 1910 valiokunnan laatimaan ehdotusta silloisen köyhäinasianajolaitoksen uudesti järjestämiseksi. Valiokunnan laatima ehdotus hyväksyttiin, ja maaliskuun 7 päivänä 1911 kaupunginvaltuusto vahvisti sen sekä johtosäännön Helsingin kaupungin vähävaraisten oikeusaputoimistolle, jonka nimen laitos silloin sai. Samalla määrättiin toimiston toiminta aloitettavaksi seuraavan huhtikuun 1 päivästä. Tuona lyhyenä 3 viikon aikana ei kuitenkaan ehditty suorittaa kaikkia muutoksen vaatimia toimenpiteitä, vaan tuli oikeusaputoimisto täyteen käyntiin vasta seuraavan kesäkuun keskivaiheilla.

Sittenkun edellä mainitussa kaupunginvaltuuston kokouksessa asetettu oikeusapulautakunta, johon kuuluivat professori Wilhelm Chydenius, entinen senaattori Carl Almqvist ja oikeusraatimies W. F. Heimbürger varsinaisina sekä lakitieteentohtori Kaarlo Ignatius ja varatuomari Knut Sundman varajäseninä, oli huhtikuun 7 päivänä perustautunut sekä puheenjohtajakseen valinnut professori Chydeniuksen, päätti lautakunta kokouksessaan toukokuun 22 päivänä, että oikeusaputoimisto oli pidettävä avoimna kaikkina arkipäivinä klo 1/2 10—11 a. p. sekä sitä paitsi tiistaisin ja perjantaisin klo 7—8 i. p., jolloin työväenasiain lautakunnan sihteerikin olisi toimistossa tavattavana; että ilmoitus toimiston aukioloajoista oli julkaistava seuraavain työväenluokan enimmin lukemain sanomalehtien, nimittäin Hufvudstadsbladetin, Uuden Suomettaren, Helsingin Sanomain ja Työmiehen päivälissä, sekä että diarinpidossa oli käytettävä korttiluettelo. Samalla vahvistettiin korttien nimikkeet y. m. sekä määrättiin, että oikeusavustajan korttien tuli olla valkeita, oikeusavustajan apulaisen punaisia ja työväenasiain lauta-

kunnan sihteerin vihreitä, näin selvyyden saavuttamiseksi sekä että helpommin voitaisiin välttää eri virkailijain korttien sekaantumista. Samassa tilaisuudessa niinkään määrättiin, mitkä tiedot olisi pantava toimiston toiminnasta laadittavaan tilastoon. Tämän mukaisesti on tämänkin kertomuksen tilasto laadittu, sittenkun kortti-luettelo voitiin kesäkuun 17 päivänä ruveta käyttämään.

Sittenkun kaupunginvaltuusto toukokuun 9 päivänä oli valinnut varatuomari G. Poppiuksen oikeusavustajaksi sekä varatuomari Werner Beckerin oikeusavustajan apulaiseksi, saattoi uusi laitos alkaa toimintansa.

Lisäksi mainittakoon, että oikeusaputoimistolle vahvistetun johtosäännön 12 §:n johdosta oikeusapulautakunnan puheenjohtaja on toimiston toimintaa koskevissa asioissa ollut tavattavana kotonaan kaikkina arkitiistaina ja -perjantaina klo 1/2 7—1/2 8 i. p., josta asiasta julkipanokin on ollut toimistohuoneiston odotushuoneessa.

Toimistossa vastaanotettiin vuonna 1911 kaikkiaan 5,908 käyntiä vastaavan lukumäärän ollessa edellisenä vuonna 4,821 ja vuonna 1909 taas 4,986. Näiden lisäksi tulevat ne käynnit, jotka kaupungin työväenasiain lautakunnan sihteerin on vastaanottanut niinä kahtena iltana viikossa, jolloin hän on antanut tietoja ja neuvoja asioissa, jotka ovat koskeneet toiselta puolen työntekijäin sekä toiselta puolen työnantajain tai julkisten viranomaisten ja laitosten välisiä suhteita, joita käynntejä tässä puheena olevana kertomusvuonna oli 679, joten käynntejä koko vuonna oli kaikkiaan 6,587.

Vuoden eri kuukausien kesken jakautuivat käynnit seuraavasti:

Tammikuu (24 päivää) .....	494
Helmikuu (24 ” ) .....	484
Maaliskuu (26 ” ) .....	533
Huhtikuu (23 ” ) .....	453
Toukokuu (26 ” ) .....	504
Kesäkuu (24 ” ) .....	470
Heinäkuu (26 ” ) .....	457
Elokuu (27 ” ) .....	494
Syyskuu (26 ” ) .....	599
Lokakuu (26 ” ) .....	463
Marraskuu (26 ” ) .....	554
Joulukuu (24 ” ) .....	403

Yhteensä 5,908

Kun toimisto on vuoden varrella ollut avoinna kaikkiaan 302 päivänä, on oikeusavustajain vastaanottamain käyntien luku siis ollut päivittäin keskimäärin 19.56 oltuaan edellisenä 15.96 ja vuonna 1909 taas 16.46.

Suurin päivittäinen käyntien luku oli 49 ja vähin 6.

Kesäkuun 17 päivään asti, jolloin korttiluettelo otettiin käytäntöön, oli diariin kirjoitettu kaikkiaan 118 asiaa. Edelliseltä vuodelta oli ratkaisematta 25 asiaa, joten siis diariin kirjoitettujen asiain koko luku oli 143. Näiden asiain laatu ja käsittely käy selville tämän oheisesta taulusta <sup>1)</sup>.

Työväenasiain lautakunnan sihteeri alkoi kesäkuun 27 päivästä lähtien pitää samanlaista tilastoa kuin oikeusavustajatkin.

Alempana olevat numerotiedot osottavat kävijäin luvun tästä ajankohdasta lähtien vuoden eri kuukausina:

Kesäkuun 27 päivästä heinäkuun 31 päivään ..	19
Elokuulla .....	41
Syyskuulla .....	42
Lokakuulla .....	14
Marraskuulla .....	38
Joulukuulla .....	38
	Yhteensä 192

Vähin päivittäisten vastaanottojen luku oli 1 ja suurin 12. Kesäkuun 27 ja seuraavan heinäkuun 31 päivän väliseltä ajalta, jolloin virkaa heti uuden järjestelmän käytäntöön tultua hoiti sijainen, eivät tiedot ole täydellisiä ja ovat sentähden liian alhaiset. Lokakuulla oli sihteeri opintomatalla Tukholmassa ja vastaanottoja hoitivat tuon ajan yksinomaan oikeusavustajat, mikä seikka selittää mainitun kuukauden vähäisen vastaanottojen luvun. Tammi-kuun 1 päivästä kesäkuun 27 päivään oli vastaanottoja ollut 487. Oikeusavun uudesti järjestämisen johdosta on sihteerin luona kävijäin luku siis huomattavasti vähentynyt.

Alempana olevat tilastotiedot osottavat asiain luvun, laadun y. m. kesäkuun 17 päivästä vuoden loppuun:

Asioita oli 579 ja niistä käsiteltiin loppuun 533.

Vireille pannuista asioista ratkaistiin suullisesti 107 ja kirjallisesti 426, jota vastoin 46 asiaa jätettiin avonaiseksi.

Kirjallisia toimituksia oli 493, niistä hakukirjoja 133.

Säätynsä ja ammattinsa mukaan ryhmittäivät kävijät seuraavasti:

Työnantajia.....	4
Työntekijöitä:	
miehiä .....	176
naisia .....	90

<sup>1)</sup> Kertomusta seuranneet taulukkotiedot ovat julkaistuina Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa vuodelta 1911.

Palkollisia:	
miehiä .....	12
naisia .....	118
Käsityöläisiä:	
miehiä .....	43
naisia .....	39
Avio- ja leskivaimoja .....	101
	<u>Yhteensä 583</u>

Vuonna 1911 käsitellyt asiat käy laatunsa perusteella ryhmittäminen seuraavasti:

Velvoiteoikeus:	
vuokrasopimuksia .....	25
työ- ja tariffisopimuksia .....	98
muita saamisoikeuksia .....	232
Esineoikeus .....	25
Perheoikeus .....	99
Perintöoikeus .....	5
Elinkeino-oikeus (paitsi työsopimuksia) .....	5
Kauppaoikeus           "           " .....	1
Yleiset maksut .....	11
Tapaturmavakuutus .....	8
Apukassat .....	9
Erinäisiä tiedusteluja, hakemuksia, valituksia y. m. ....	40
Vähäpätöisiä rikosasioita .....	21
	<u>Yhteensä 579</u>